

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ผู้เสียหายยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
ในขณะที่มีคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรม

กรมคุมประพฤติได้มีหนังสือ ที่ ยธ ๐๓๑๗/๐๒๙๗๙ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อกรณีผู้เสียหายยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในขณะที่มีคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรม สรุปความได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๙ เวลาประมาณ ๑๓.๐๐ นาฬิกา นาย ด. พนักงานราชการ ตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ ได้ขับรถยนต์ส่วนบุคคลของกรมคุมประพฤติ หมายเลขทะเบียน สท ๒๖๓๔ กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในราชการสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสงขลา โดยมี นางสาว น. และ นางสาว ม. นั่งโดยสารไปด้วย เพื่อไปสืบเสาะที่ตำบลชุมพล อำเภอสิงหนิง จังหวัดสงขลา นาย ด. ได้ขับรถยนต์ไปตามถนนสายสงขลา-นครศรีธรรมราช ซึ่งเส้นทางดังกล่าว จากบริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอสิงหนิง เป็นถนนสี่ช่องทางจราจร มีเกาะกลางกั้นแบ่งระหว่างถนน ออกเป็นสองด้านๆ ละสองช่องทางจราจร ให้รถแต่ละด้านแล่นไปในทิศทางเดียวกันระยะหนึ่ง เมื่อสุดถนนที่แบ่งสี่ช่องทางเดินรถ ก็จะเป็นถนนสองช่องทางเดินรถแล่นสวนกัน โดยใช้เส้นแบ่งช่องทางจราจรด้วยการทาสีที่บริเวณพื้นถนน นาย ด. ได้ขับรถยนต์โดยใช้ความเร็วประมาณ ๖๐ กิโลเมตร ต่อชั่วโมง เมื่อรถยนต์แล่นมาได้ประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร ซึ่งพ้นจากจุดสิ้นสุดของช่องทางสี่ช่องทางจราจร ประมาณ ๑๕๐ เมตร ปรากฏว่ารถยนต์ที่ นาย ด. ขับอยู่มีอาการเอียงไปทางซ้ายอย่างรวดเร็วและ แล่นลงไปที่ไหล่ทาง และกระดอนขึ้นเล็กน้อยตลอดทาง พุ่งเข้าหาเสาไฟฟ้าและต้นมะขามข้างทางซึ่ง นางสาว น. มองเห็นว่ารถยนต์นั้นได้แล่นผ่านเสาไฟฟ้าและต้นมะขามอย่างหวุดหวิดและพุ่งเข้าชนบ้านเลขที่ ๓/๑ หมู่ ๗ ตำบลจะหิ๊งพระ อำเภอสิงหนิง จังหวัดสงขลา ของ นาย ผ. และ นาง ฉ. เป็นเหตุให้บ้านและรถยนต์ดังกล่าวได้รับความเสียหาย

พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอสิงหนิง จังหวัดสงขลา ได้เปรียบเทียบปรับ นาย ด. เป็นเงิน ๔๐๐ บาท ข้อหาขับรถยนต์ประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ และ ทำให้ทรัพย์สินเสียหาย ตามคดีเปรียบเทียบปรับที่ ๕๓๘/๔๙ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๙ ในวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๐ นาย ผ. และ นาง ฉ. จึงได้ฟ้องกรมคุมประพฤติต่อศาลจังหวัดสงขลา เป็นคดีแพ่งตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๐๔๗/๒๕๕๐ ในความผิดฐานละเมิดของเจ้าหน้าที่ และเรียกค่าสินไหมทดแทน โดยมีทุนทรัพย์ ๗๕๙,๕๖๙ บาท ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาในชั้นไต่สวน

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๔/๔๙๔ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คำร้องขอยื่นคำให้การของจำเลย ต่อมา นาย ผ. และ นาง ฉ. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๑ ยื่นคำขอรับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อกรมคุมประพฤติ ซึ่งกรมคุมประพฤติได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว กรมคุมประพฤติมีประเด็นข้อกฎหมายที่ขอหารือ ดังนี้

๑. ปรากฏว่าก่อนยื่นคำขอรับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ผู้ยื่นคำขอได้ฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนต่อศาลยุติธรรมแล้ว กรมคุมประพฤติจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าวต่อไปหรือไม่

๒. อายุความในการยื่นคำขอรับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของนาย ผ. และ นาง ฉ. เริ่มนับตั้งแต่เมื่อใด มีกำหนดอายุความกี่ปี การที่ นาย ผ. และ นาง ฉ. ได้ยื่นคำขอต่อกรมคุมประพฤติตามหนังสือลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๑ ซึ่งกรมคุมประพฤติได้รับคำขอเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ คำขอดังกล่าวขาดอายุความหรือไม่

อนึ่ง ในประเด็นดังกล่าว กรมคุมประพฤติเคยมีหนังสือหารือแนวทางการดำเนินการไปยังกรมบัญชีกลางแล้ว และได้รับแจ้งว่ากรณีอายุความในการยื่นคำขอไม่มีระเบียบกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติไว้เป็นการเฉพาะแต่อย่างใด หากกรมคุมประพฤติเห็นว่าประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องใช้ประกอบการพิจารณาคำขอ ควรหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยตรงต่อไป รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/๑๑๒๐๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

๓. หากกรมคุมประพฤติจะต้องรับเรื่องไว้พิจารณา แต่ผู้ยื่นคำขอไม่ได้ระบุจำนวนค่าสินไหมทดแทนมาในคำขอ กรมคุมประพฤติจะต้องดำเนินการอย่างไร

๔. หากการพิจารณาคดีในศาลยุติธรรมยังไม่ถึงที่สุด คณะกรรมการกฤษฎีกามีคำวินิจฉัยให้กรมคุมประพฤติต้องรับเรื่องไว้พิจารณา แต่เนื่องจากผู้ยื่นคำขอไม่ได้ระบุจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนที่ต้องการให้ชัดเจน หากจะต้องให้กรมคุมประพฤติแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอ ยื่นคำขอเพิ่มเติมโดยระบุจำนวนเงินที่ชัดเจน ระยะเวลาที่ต้องพิจารณาคำขอให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันจะต้องเริ่มนับตั้งแต่เมื่อใด

๕. หากกรมคุมประพฤติต้องพิจารณาคำขอและแจ้งผลให้ผู้ยื่นคำขอทราบ ซึ่งตามกฎหมาย หากผู้ยื่นคำขอไม่พอใจก็สามารถนำคดีไปฟ้องต่อศาลปกครองได้ตามมาตรา ๑๑ ประกอบมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่เนื่องจากเป็นกรณีที่เกิดอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลยุติธรรม ในชั้นการแจ้งผลการพิจารณาคำขอ กรมคุมประพฤติจะสามารถแจ้งสิทธิการฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้ผู้ยื่นคำขอทราบได้หรือไม่ หรือควรทำประการใด ทั้งนี้ ตามคำแนะนำของสำนักงานศาลปกครองที่ ๑/๒๕๔๔ เรื่อง หลักเกณฑ์การแจ้งสิทธิในการฟ้องคดีปกครองตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมคุมประพฤติ โดยได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงยุติธรรม(กรมคุมประพฤติ) แล้ว มีความเห็นว่า พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีเจตนารมณ์ที่จะ

มุ่งเยียวยาความเสียหายที่บุคคลภายนอกได้รับจากการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ จึงกำหนดให้บุคคลที่ได้รับความเสียหายสามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๕^๑ หรือยื่นคำขอเรียกให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๑^๒ ซึ่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ มิได้กำหนดว่า บุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหายจะต้องเลือกใช้สิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลหรือมีคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอย่างใดอย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การที่ให้องค์กรสององค์กร คือ ศาลยุติธรรมและหน่วยงานของรัฐพิจารณาเรื่องที่มีมูลเหตุเดียวกัน อาจทำให้การวินิจฉัยชี้ขาดแตกต่างกันได้ ควรที่จะให้องค์กรใดองค์กรหนึ่งเป็นผู้พิจารณาการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จากข้อเท็จจริงตามข้อหาหรือปรากฏว่า นาย ผ. และ นาง จ. ได้ฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมและคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรม ถือได้ว่า นาย ผ. และ นาง จ. เลือกที่จะใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลแล้ว แม้ต่อมาจะได้มีการยื่นคำขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรมคุมประพฤติไม่จำเป็นต้องรับคำขอของ นาย ผ. และ นาง จ. ไว้พิจารณา

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๕๑

^๑ มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีที่ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง

^๒ มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายเห็นว่า หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนก็ได้ ในการนี้หน่วยงานของรัฐต้องออกใบรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐานและพิจารณาคำขอนั้นโดยไม่ชักช้า เมื่อหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเช่นใดแล้วหากผู้เสียหายยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐก็ให้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย

ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอที่ได้รับตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้นจะต้องรายงานปัญหาและอุปสรรคให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือกำกับหรือควบคุมดูแลหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทราบและขออนุมัติขยายระยะเวลาออกไปได้ แต่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดจะพิจารณาอนุมัติให้ขยายระยะเวลาให้อีกได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน